

Monumentnummer*: 527560

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 17 mei 2004
Kadaster deel/nr 82956/119

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Pijnacker Pijnacker-Nootdorp Zuid-Holland

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Pijnacker B 7676

Omschrijving**

Inleiding

MOLENRESTANT. Deze achtkante molen is in 1861 gebouwd in opdracht van de Commissie tot Droogmaking der Plassen in den Ouden Polder van Pijnacker. Hij was ingericht als poldermolen voor de droogmaking en de bemaling van een uitgeveend gebied in de Oude of Hoge polder van Pijnacker en had een vijzel als wateropvoerwerktuig. De molen moest normaliter als onderbemaling op de Hoge polder uitmalen. Bij een stilstand van de hoofdbemaling daarvan vanwege een te hoge boezemstand kon hij toch blijven malen door uit te slaan op een speciale bergboezem. De molen is omstreeks 1918 onttakeld, waarbij het wiekenkruis, de kap, de romp tot ruim boven de onderste bintlaag en het gaande werk werden verwijderd. Het molenrestant kreeg een functie als mechanisch gemaal en machinistenwoning. Het heeft thans een functie als elektrisch gemaal en woning. Het molenrestant heeft nog een beduidende functie in een vrij open en tamelijk oorspronkelijk polderlandschap.

Omschrijving

Het molenrestant bestaat uit de gemetselde bakstenen voet met daarop een houten achtkant. Het uit drie bouwlagen bestaande molenrestant is ruim boven de onderste bintlaag ingekort, gedekt met riet en voorzien van een houten puntdak. Het molenrestant is ingericht met een volautomatische pompinstallatie die niet van waarde is vanuit het oogpunt van monumentenzorg. De achterwaterloop is thans uitgevoerd in beton. De voorwaterloop is afgedekt met een houten dek en kan door een afsluitmogelijkheid naar twee richtingen uitmalen als bovengenoemd. Het molenrestant is voorzien van twee gevelstenen die betrekking hebben op respectievelijk de bouw van de molen en de ombouw tot motorgemaal.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

Het molenrestant is van algemeen belang:

- vanwege bouwtechnisch-historische waarden als herkenbaar en representatief relict van een houten achtkante poldermolen uit de tweede helft van de 19e eeuw die in het begin van de 20e eeuw is omgebouwd tot motorgemaal;
- vanwege cultuurhistorische waarden als essentieel onderdeel van de ontginnings- en waterstaatkundige geschiedenis van Zuid-Holland en de plaatselijke geschiedenis;
- vanwege situationele waarden betreffende de belendende waterlopen, het open polderlandschap en de historische gaafheid van de omgeving;
- vanwege zijn zeldzaamheid als een poldermolen met een afsluitmogelijkheid in de voorwaterloop om zowel op de Hoge polder als op een bergboezem te kunnen uitmalen. Het systeem van tijdelijke uitmaling naar een opslag in een bergboezem kwam bij een aantal polders in het oosten van Delfland voor. Daarvan is echter nauwelijks meer iets over. Dat maakt dit molenrestant vooral zo belangrijk.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie- en poldermolen

Functie

Molen

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument